

Ny kraft: Endelige tillatelser og utbygging

Tredje kvartal 2021

Dette er en oversikt over Olje- og energidepartementets (OED), kommunenes og Norges vassdrags- og energidirektorats (NVE) vedtak om konsesjon og konsesjonsfritak for nye kraftverk, og innrapportert oppstart av ny kraftproduksjon. Oversikten viser status for konsesjonsbehandling av kraftverk, volumet av ny kraft som er på vei inn i det norske kraftsystemet, og status for godkjenning av anlegg for deltakelse i elsertifikatorordningen. En nærmere forklaring av innholdet i rapporten er gitt på siste side.

Spørsmål kan rettes til Seksjon for ressurs og kraftproduksjon i NVE, v/Ann Myhrer Østenby (tlf. 99 69 72 02) eller Seming Skau (tlf. 48 21 53 39).

Oppsummering av tredje kvartal 2021

- *0,4 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift.*
- *5,5 TWh vann- og vindkraft er under bygging. 0,8 TWh av dette leverer allerede strøm til nettet. Dette kommer fra vindturbiner som allerede er satt i drift, men der hele vindkraftverket ikke er bygget ferdig.*

417 GWh ny vann- og vindkraftproduksjon ble satt i drift i løpet av kvartalet

I løpet av tredje kvartal har NVE registrert at det er satt i drift til sammen 95 GWh ny vannkraftproduksjon fra fem nye små vannkraftverk med samlet årsproduksjon på 82 GWh. Videre er Palmafossen kraftverk satt i drift etter opprusting og utvidelse som øker produksjonen med 12 GWh.

I tredje kvartal ble vindkraftverkene Kjølberget i Våler kommune og Haram i Ålesund kommune satt i drift. Disse bidrar med til sammen 322 GWh ny kraftproduksjon. Kjølberget vindkraftverk begynte å levere den første kraften i oktober 2020, og de siste turbinene ble satt i drift i tredje kvartal 2021.

I løpet av de tre første kvartalene i år er det til sammen satt i drift 1,1 TWh ny kraftproduksjon.

Fire vindkraftverk, som fremdeles er bygging, startet å levere kraft fra de første turbinene i tredje kvartal. Dette er:

- Stokkfjellet og Sørmarkfjellet i Trøndelag
- Buheii i Agder
- Øyfjellet i Nordland

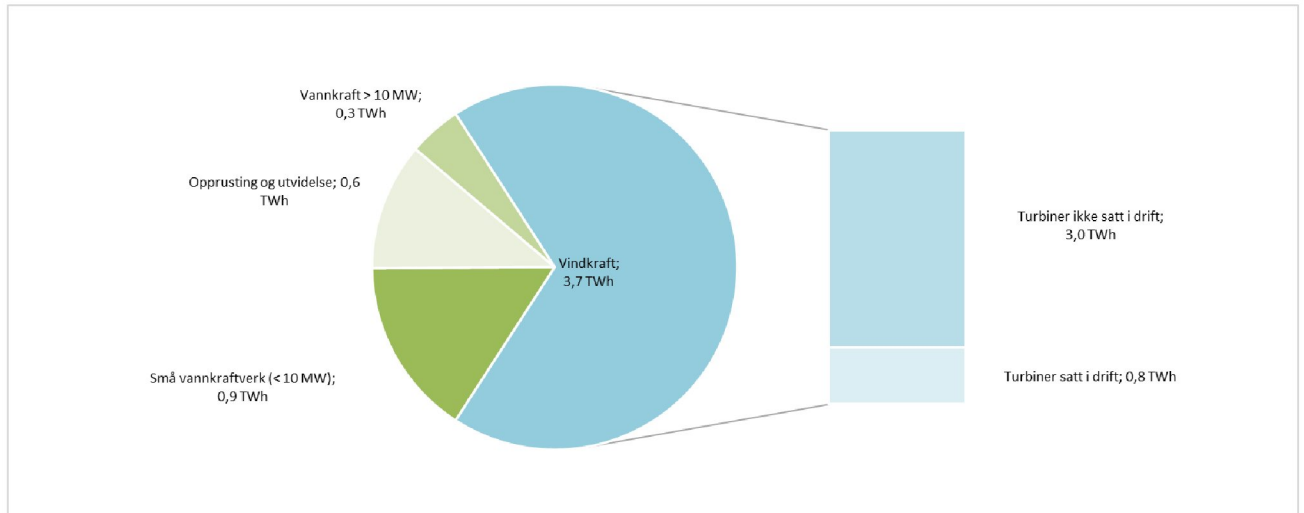
Kraftproduksjonen fra disse turbinene er på 0,8 TWh. Samlet normalårsproduksjon fra alle vindturbiner som er i drift i Norge er nå på 14 TWh.

5,5 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon er under bygging

Ved utgangen av tredje kvartal er det registrert 5,5 TWh ny vann- og vindkraftproduksjon under bygging. Fordelingen av ny kraftproduksjon på teknologi vises i figur 1.

Det er registrert 4,1 TWh som er forventet satt i drift i løpet av 2021, se tabell D1. Det er forsinkelser ved noen prosjekter, og idriftsettelsen av disse kan bli forskjøvet til 2022.

Figur 1: Ny kraftproduksjon under bygging, fordelt på teknologi.

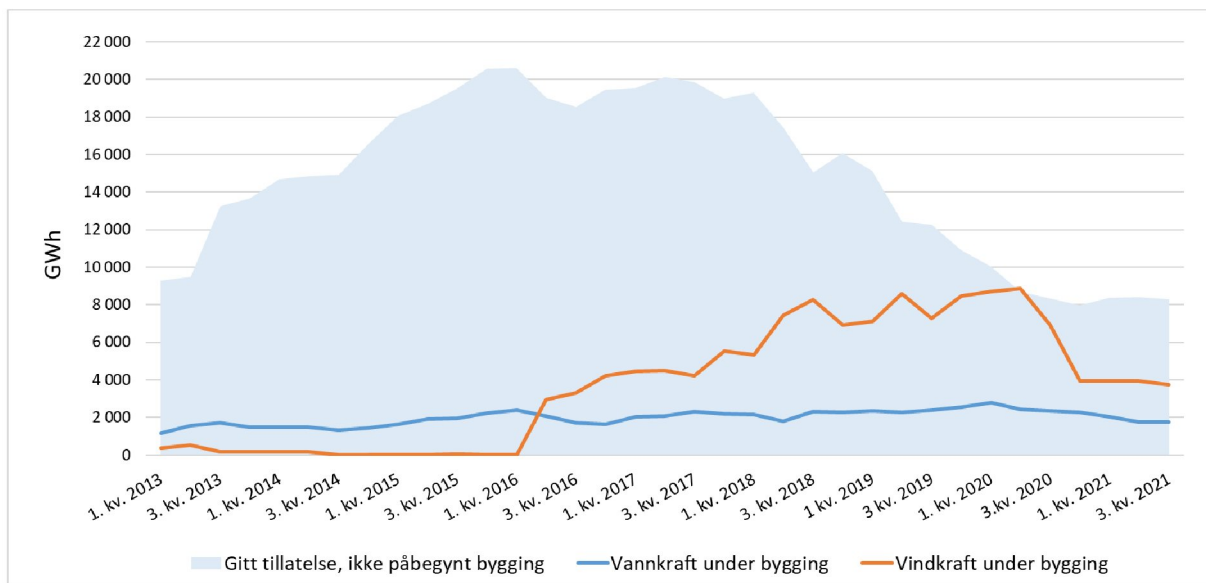
Nye tillatelser og avslag i tredje kvartal 2021

Det ble i løpet av kvartalet gitt endelig tillatelse fra OED og NVE til tre kraftverksprosjekter med til sammen 1 GWh ny vannkraftproduksjon. Videre ble det gitt endelig avslag til fire små vannkraftverk på til sammen 51 GWh.

I mars måned lanserte NVE en ny innsynsløsning for å presentere [potensiell ny vannkraftproduksjon](#)¹. Denne løsningen inkluderer planendringer om ny kraftkraftproduksjon. Vi bruker data fra den nye innsynsløsningen til å presentere potensialet for endelige tillatelser som ikke er benyttet. Historisk utvikling av endelige tillatelser og prosjekter under bygging vises i figur 2.

¹ <https://www.nve.no/energiforsyning/kraftproduksjon/vannkraft/potensiell-ny-vannkraftproduksjon/>

Figur 2: Historisk utvikling av endelige tillatelser som ikke er benyttet, samt vann- og vindkraftprosjekter under bygging ved utgangen av hvert kvartal.

0,2 TWh ny produksjon godkjent i elsertifikatordningen i løpet av kvartalet

I tredje kvartal ble seks vannkraftprosjekter og Øyfjellet vindkraftverk godkjent i ordningen med elsertifikater med en samlet årsproduksjon på 0,2 TWh. Øyfjellet kraftverket er fremdeles under bygging og godkjent normalårsproduksjonen er for den delen som er satt i drift.

Tabeller

Tabell A: Endelig konsesjon/fritak	3. kvartal 2021			Sum 2021		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	1	0,1	0,5	5	13	41
Opprusting og utvidelse	2	0,6	0,7	6	6	18
Vannkraft > 10 MW	0	0,0	0,0	0	0	0
Vindkraft	0	0,0	0,0	0	0	0
Sum	3	0,7	1,2	11	19	59

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet, og for året til og med utløpet av kvartalet. Tallene inkluderer vedtak om konsesjonsfritak, men ikke om konsesjonsplikt. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert. Disse tallene inngår også i tabell D, såfremt kraftverkene ikke er bygget og satt i drift.

Tabell B: Endelig avslag	3. kvartal 2021			Sum 2021		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	4	17	51	15	49	160
Opprusting og utvidelse	0	0	0	2	2	3
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	0	0	0
Vindkraft	0	0	0	1	150	510
Sum	4	17	51	18	200	673

Tabellen viser hovedtall for saker der det har blitt gitt endelig avslag på søknad om tillatelse til realisering av kraftproduksjon i løpet av kvartalet og for året til og med utløpet av kvartalet. Saker som er til klagebehandling er ikke inkludert.

Tabell C: Ny produksjon	3. kvartal 2021			Sum 2021		
	Teknologi	Antall	MW	GWh	Antall	MW
Små vannkraftverk (<10 MW)	5	30	82	25	126	365
Opprusting og utvidelse	1	3	12	2	7	21
Vannkraft > 10 MW	0	0	0	3	67	398
Vindkraft	2	90	322	2	90	322
Sum	8	123	417	32	289	1 105

Tabellen viser ny produksjon satt i drift i gjeldende kvartal, så langt NVE har fått melding om dette.

Tabell C1: Total installert kraftproduksjon i Norge ved utgangen av 3. kvartal 2021

Teknologi	Antall	MW	TWh
Vannkraft	1 710	33 206	137,2
Vindkraft ²	58	4231	14,0
Termisk kraft ³	30	700	3,4
Sum	1 798	38 137	154,6

[Tabellen](#)⁴ viser nøkkeltall for norsk kraftproduksjon ved utgangen av kvartalet. I tillegg til teknologiene som er oppgitt, er det installert om lag [142 MW solkraft](#)⁵ ved utgangen av 2020 som er tilknyttet strømmettet. Tallene NVE har for solkraft er estimater basert på usikre datakilder, og er derfor ikke inkludert i tabellen.

Tabell D: Endelig tillatelse, ikke idriftsatt

Teknologi	Under bygging			Gitt tillatelse, ikke bygd			Sum endelig tillatelse, ikke idriftsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (< 10 MW)	54	262	863	303	759	2 279	357	1 020	3 142
Opprusting og utvidelse	21	228	620	47	385	878	68	612	1 498
Vannkraft > 10 MW	3	86	256	9	314	766	12	400	1 022
Vindkraft	12	1 064	3 743	18	1 281	4 355	30	2 345	8 098
Sum	90	1 639	5 482	377	2 738	8 278	467	4 377	13 760

Tabellen viser hovedtall for prosjekter som har endelig tillatelse, men som ikke er satt i drift, fordelt på prosjekter under bygging og prosjekter der bygging ikke er startet. For noen prosjekter kan det være igangsatt bygging av bare deler av produksjonen tillatelsen gir rom for. Dataene inkluderer ikke saker som er til klagebehandling.

Tabell D1: Under bygging, Teknologi og idriftsettelsesår [GWh]

	Satt i drift	2021	2022	2023-2025	Totalt
Små vannkraftverk (<10 MW)		586	171	106	863
Opprusting og utvidelse		290	40	289	620
Vannkraft > 10 MW		256			256
Vindkraft	766	2 930	48		3 743
Totalt	766	4 062	260	395	5 482

Tabellen viser forventet år for idriftsettelse for ny kraftproduksjon som er under bygging. Idriftsettelsesåret er basert på årstall som er oppgitt i fremdriftsplan i forbindelse med godkjenning av detaljplan, eller publisert av utbygger i forbindelse med nyhetssaker eller andre steder.

² Inkludert turbiner som er satt i drift fra kraftverk som fremdeles er under bygging.

³ Inkludert gasskraftverket på Melkøya som midlertidig er ute av drift.

⁴ <https://www.nve.no/energiforsyning/kraftproduksjon/?ref=mainmenu>

⁵ <https://www.nve.no/energiforsyning/kraftproduksjon/solkraft/?ref=mainmenu>

Tabell D2: Vannkraftverk «gitt tillatelse, ikke bygd» per fylke.

Fylke	Små vannkraftverk (< 10 MW)		Over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Agder	22	146	7	161
Innlandet	11	81	3	60
Møre og Romsdal	21	119	3	52
Nordland	42	409	7	187
Rogaland	26	163	4	59
Troms og Finnmark	30	249	2	10
Trøndelag	26	193	2	2
Vestfold og Telemark	27	111	5	225
Vestland	86	729	19	788
Viken	12	80	4	100
Totalsum	303	2279	56	1644

Tabellen viser fylkesvis fordeling av potensialet fra stadiet «gitt tillatelse, ikke bygd» i tabell D fordelt på små vannkraftverk, vannkraftverk over 10 MW inkludert opprusting og utvidelse.

Tabell E: Totalt antall saker til behandling hos myndighetene, og i tillegg saker hvor utredningsprogram er fastsatt

Teknologi	Saker til behandling			Utredningsprogram fastsatt		
	Antall	MW	GWh	Antall	MW	GWh
Små vannkraftverk (<10 MW)	52	154	474	0	0	0
Opprusting og utvidelse	21	194	316	1	0	12
Vannkraft > 10 MW	2	631	2 217	0	0	0
Vindkraft	16	5 231	17 784	9	597	2 029
Sum	91	6 210	20 792	10	597	2 041

Tabellen viser saker som ved utløpet av kvartalet ikke har endelig vedtak uavhengig av stadier i saksbehandlingsprosessen i NVE, OED eller kommunen. Dette inkluderer meldinger, konsesjonspliktverdinger, søknader, innstillinger og vedtatte saker som ikke er endelige i form av at de påklaget. Noen sakstyper er ikke inkludert. Dette gjelder saker stilt i bero, vindkraftsaker etter havenergiloven, og saker om revisjon av vilkår for vannkraftverk. I tillegg vises saker hvor utredningsprogram er fastsatt. Vær oppmerksom på at saker til behandling altså omfatter flere stadier og myndigheter i saksbehandlingen.

Tabell F: Elsertifikater	3. kvartal 2021		Sum 2021	
	Antall	GWh	Antall	GWh
Søknader under behandling	1		4	
Godkjente anlegg	7	205	30	989
<i>Av dette: I overgangsordningen</i>	0	0	0	0
<i>Av dette: Ikke i overgangsordningen</i>	7	205	30	989
Avslag	0		0	

Tabellen viser innkomne saker under behandling i NVE for godkjenning i elsertifikatsystemet samt godkjente og avslåtte anlegg i henholdsvis gjeldende kvartal og år. Vedtak som er påklaget vises ikke i tabellen. Se også NVEs [nettsider](#)⁶ for en prosjektvis oversikt.

⁶ <https://www.nve.no/energiforsyning/elsertifikater/elsertifikater-behandlede-anlegg/>

Om rapporten

Oversikten er utarbeidet av NVE og blir publisert hvert kvartal. Rapporten viser oppdaterte tall for foregående kvartal og totaltall for kalenderåret. Rapporten publiseres en måned etter kvartalets slutt, for å sikre tid til at klagefrist kan løpe og til kvalitetssikring av tallgrunlaget.

Oversikten viser summen av endelige tillatelser⁷ gitt av energimyndighetene. Et vedtak er endelig enten når NVEs eller kommunens vedtak ikke påklages eller når OED har gjort vedtak etter klagebehandling eller innstilling. Søknadsprosessen og saksgang varierer noe avhengig av konsesjonstype. Beskrivelse av saksgang for konsesjonssaker kan finnes på [NVEs nettsider](#)⁸.

Tallene i denne oversikten vil ikke direkte kunne sammenlignes med tall for NVEs vedtak isolert sett, fordi NVEs vedtak kan klages inn til OED. En klage gjør at endelig vedtak kommer senere og at utfallet av myndighetenes vurdering kan bli endret. For vindkraftverk gis det konsesjon for installert effekt. Med dagens vindkraftteknologi forventes brukstiden til i gjennomsnitt 3 400 fullasttimer. Derfor er alle tall i GWh for vindkraft under behandling, med endelig avgjørelse og under bygging basert på en brukstid på 3400 timer fra og med første kvartal 2018. For vindkraftverk som er under bygging, og deler av produksjonen er satt i drift, legges det til grunn oppgitt forventet årsproduksjon for kraftverket.

Informasjonen er basert på NVEs databaser, som også inneholder informasjon om OEDs vedtak. Informasjonen i databasene registreres hovedsakelig manuelt, og det tas forbehold om mulige feil og unøyaktigheter. Nærmere informasjon om de enkelte prosjektene er å finne på sakenes [nettsider](#)⁹ på nve.no.

Oversikten over utbygd vannkraft er basert på løpende innrapportering fra utbyggerne. Informasjon om anlegg som er under bygging hentes fra flere kilder, særlig godkjenning av detaljplaner, men også fra media og direkte kontakt med utbyggere.

⁷ Med "endelig tillatelse" menes endelig konsesjon eller fritak for konsesjonsplikt der vedtaket enten ikke er påklaget eller er ferdig klagebehandlet. Vi gjør oppmerksom på at det kreves ytterligere myndighetsgodkjenning av NVE og/eller andre før et kraftverk kan bygges, avhengig av sakstype.

⁸ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/om-konsesjon/>

⁹ <https://www.nve.no/konsesjonssaker/>